

Vinst för demokratin i EU - En stor känsla av lättnad efter Emmanuel Macrons Seger

Under de här månaderna har jag fått chansen att fördjupa mig i arbetet som bedrivs inom det säkerhetspolitiska området. Det har varit en omtumlande tid, särskilt med tanke på Rysslands krig i Ukraina. De senaste veckorna har präglats av fruktansvärda rapporter och berättelser om sexuella övergrepp som begåtts av ryska soldater mot ukrainska kvinnor och barn. Som freds- och konfliktvetare, är detta fenomen ingen nyhet för mig. Våldtäkt och sexuella övergrepp som krigsföring är sedan tidigare förekommande i krig och konflikter. Det används som en strategi för att avhumanisera fienden och destabilisera etniska grupper, och kan i många fall kopplas till en upptrappning som i slutändan leder till folkmord. Sätt till tidigare krig och efterföljande rättspel så ställs inte enskilda individer tills svars för de övergrepp som begås under kriget. Detta beror bland annat på att vittnesuppgifterna dokumenteras så sent som efter två till fem år, vilket givetvis försvårar processen. Centerpartiet tillsammans med partigruppen Renew Europe uppmanade därför EU-kommissionen att etablera en digital plattform i syfte att systematisera och registrera bevis på att krigsbrott har begåtts av den ryska armén. EU-kommissionen var snabb på sin respons, och kommer ge EU-myndigheten Eurojust ett starkare mandat för att kunna samla in, bevara och dela bevis på krigsförbrytelser i Ukraina. Den internationella brottmålsdomstolen (ICC) kommer dessutom för första gången att ansluta sig till EU:s utredning, vilket är ett steg i rätt riktning.

Även om ett krig i Europa kom som en chock för många anser jag att Putins intentioner varit tydliga sedan Kreml. Kreml har visat att Ryssland har som avsikt att inleda en ny era av imperiebygge med nya konflikter. Vad vi ser idag är inte ett krig mellan öst och väst som under kalla kriget, utan ett krig mellan autokrati och demokrati, där den illiberala demokratin växer fram allt starkare runt om i världen, men också i vårt Europa. Högerpopulistiska krafter försöker alltmera underminera EU-samarbetet och avstår från att följa det som alla medlemsländer skrivit under, nämligen värdet av mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen. Några av de tydligaste exemplen finner vi i Ungern och Polen, där högerpopulistiska partier styrt länderna i en oroväckande auktoritär riktning där ledarna försöker polarisera och skrämja befolkningen genom att uttrycka att det fria samhället hotar traditionella värden, traditionell religion och kultur. Kvinnor och HBTQI-personers rättigheter erkänns inte och utsätts för starkt förtryck. För två decennier sedan var de högerpopulistiska partierna ett marginellt fenomen, och de fick cirka sju procent av väljarstödet i Europa. Nu utmanas dessvärre den liberala och politiska ordningen över hela den europeiska kontinenten, och nationella val visar att en av fyra röster har gått till ett populistiskt parti – i synnerhet till partier på ytterkanten.

De senaste veckorna har präglats av flera viktiga parlamentsval som har varit avgörande för vilket håll Europa ska gå. Särskilt Frankrike som är ett av de största länderna i Europa, både geografiskt, befolkningsmässigt och ekonomiskt. På EU-nivå har den franska presidenten stort inflytande och valet var därför oerhört viktigt. Det franska valet var ett val mellan två vitt skilda europeiska uppfattningar

Isabella Aslan & Marie Hanson
Deltagare Centerpartiets internationella akademi
Praktikanter vid Centerpartiets Brysselkansli, Europaparlamentet
2022.04.29

där Emmanuel Macrons centerliberala parti utmanades av Marine Le Pens högerpopulistiska parti. När det blev klart att Macron ytterligare får fem år till vid makten, kände jag och många andra en stor känsla av lättnad. Macrons sansade humanistiska och liberala centerrörelse vann med övertygelse mot Marine Le Pens högpopulistiska, migrationsfientliga och anti-europeiska politik. I Slovenien kunde vi se en liknande positiv utveckling, där Janez Janšas högerpopulistiska parti som suttit vid makten sedan 2020, förlorade valet.

I Ungern blev tyvärr Viktor Orbán omvald och kommer troligtvis försöka vidmakthålla sina illiberala intentioner. Under de tolv år som han har suttit vid makten har demokratin och rättsstatens principer kraftigt nedmonterats. Det handlar framförallt om problem med korruption och en allt mer begränsad pressfrihet där den ungerska regeringen skaffat sig direkt kontroll över majoriteten av landets medier, både privata och offentligfinansierade. I fjol stiftade Orbán en HBTQI-fientlig lag som förbjuder spridning av material till minderåriga som bedöms främja homosexualitet. Vidare innebär lagen att det inrättas ett register över aktörer som tillåts genomföra sexualupplysning i skolor. Det är uppenbart att HBTQI-organisationer inte kommer att accepteras på denna lista.

EU-kommissionen har dock äntligen dragit i gång ett förfarande gällande rättstatsmekanismen mot Ungern. Centerpartiet har under en lång tid drivit på för att demokratiåset ska användas, för att stoppa auktoritära ledare från att få EU-pengar. Att detta nu blir verklighet är en stor vinst för demokratin. Med de nya resolutionerna som kräver förändring när vi steg för steg ett mer rättvist och jämställt Europa. I skrivande stund presenterade dessutom EU-kommissionen sitt paket om förbättrad arbetskraftsinvandring på EU-nivå. Glädjande är att kommissionen antagit flera av Centerpartiets och Abirs lagförslag. Det blir en intressant period framöver och jag ser fram emot att följa Centerpartiet framgångsrika arbete och Renew-gruppens utveckling.

På återseende,
Isabella Aslan